

TERÖR GERÇEĞİ

Av. Özdemir ÖZOK *

Türkiye Cumhuriyeti, tarihinin küresel etkileri açısından en önemli terör olaylarını 15 Kasım 2003 ve 20 Kasım 2003 günlerinde, İstanbul'da peş peşe gerçekleştirilen çifte saldırılarla yaşadı. İlk aşamada yüzyıllardır Türklerle iç içe yaşadıkları halde, ciddi sayılabilecek hiçbir sorunla karşılaşmayan Musevi vatandaşlarımızın iki sinagoguna, ikinci aşamada ise devletin güvencesi altında bulunan İngiltere konsoloslukuna ve uluslararası bir bankaya yönelen saldırılarda pek çok vatandaşımız hayatını yitirdi.

Eylemler için İstanbul'un seçilmiş olması "*küresel terör planlayıcıları*"nın menfur amaçları için ne kadar uygun hedefler seçtikleri, olaylar sonrasındaki yankılarla kanıtlanmıştır. Çünkü, İstanbul hem sembolik açıdan, hem de sürdürülen politikalar açısından dünyadaki yankı uyandırabilecek birkaç hedeften birisidir. Çeşitli kültürlerin, dinlerin yüzyıllar boyu iç içe yaşama olanağı bulduğu İstanbul, tarihi geçmişi, doğu ve batı uygarlıklarının bileşimi felsefi ve kültürel birikimi yanında, coğrafi yönden de Asya ile Avrupa arasında köprü konumundadır.

Tüm bu özellikleriyle birlikte, İstanbul'un dolayısıyla Türkiye'nin terör saldırıları için hedef seçilmesinin ikinci önemli nedeni de, 3 Kasım 2002 seçimlerinden sonra ülkeyi yöneten siyasal iktidarın siyasal kimliği, referansları ile sürdürdüğü, biri birini olumsuz etkileyen, iç ve dış politikalarıdır.

ABD ve İngiltere'nin başını çektiği batı koalisyonu ile bölgede bunlara her türlü lojistik desteği veren İsrail'in oluşturduğu cepheye karşı net ve açık tavır koyamayan hükümet, bir anlamda ne camiye ne de kiliseye yaranamamıştır.

* Türkiye Barolar Birliği Başkanı.

ABD ve yandaşlarının Irak'a müdahalesi sürecinde sergilenen tutarsız politikalar, ne ABD'yi ne de ABD karşıtı politika üreten kesimleri mutlu edebilmiştir.

Aynı şekilde, IMF, Dünya Bankası ve uluslararası kuruluşlarla sürdürülen ilişkilerde de söylem ve eylem farklılıkları yaşanmıştır. Bütün bunların yanında, 11 Eylül saldırılarından sonra, ABD'nin özellikle "küresel İslâmî terör" e karşı başlattığını tüm dünyaya ilan ettiği mücadelenin yanında yer alacağını açıklayan Türkiye'nin "küresel İslâmî terör" eylemleri listesinde baş sıralarda olacağını söylemek çok iddialı olmaz.

Varlığını ve gücünün büyük bölümünü dinden alan hükümet, iç politikada bir çok eylem ve davranışında bu kimliğine uygun duruşlar sergilerken, Avrupa Birliği ilişkilerinde hiç de kendinden beklenmeyen bir biçimde çağdaş değerleri referans olarak öne sürmektedir. Bunu içtenlikle mi yapmaktadır, yoksa uluslararası desteğin kendisini ulusal alanda koruyacağı umuduyla mı hareket etmektedir, anlaşılamamaktadır. Avrupa Birliği ve İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi'nin siyasal iktidarın simgesi "türban" konusundaki tutum ve kararlarından memnuniyetsizliğini ortaya koymaktan çekinmeyen Dışişleri Bakanı, eşinin Mahkemedeki davasını geri çekmeyerek, konumundan yararlanarak alınacak bir kararın iç dengelere yapabileceği etkiyi hesap etmektedir. Terör eylemi karşısında, "İslâmî yaşam" sloganı ve "türban" simgesinin giderek "canlı bomba"ya dönüşmesi olgusu altındaki eziklik çabuk atlatılmış; terörün kimliği açıkça belli olmasına karşın "kana dokunma" hakkı görme noktasına ulaşılmıştır.

Kimi yetkililerin "kanına dokunsa" da, Türkiye, varlıkları inkar edilemeyecek kadar açık "küresel İslâmî terör" örgütlerinin, yabancı kökenli teröristlerin tehdidi ve saldırısıyla karşı karşıyadır. İç politikada kullanılan "masum" argümanların yetiştirdiği elemanların tırmandırdığı, dehşet verici olgu da teröre destek vermiştir. Bu görmezden gelinmeyecek ve ihmal edilemeyecek kadar açık bir gerçektir. Bu gerçeği yadsımak mümkün değildir. İstanbul'daki intihar saldırılarında kullanılan bombaları imal eden kişi olarak yakalanan zanlının, gazetelere yansıyan "...22 yaşında Afganistan'a mücahitlere katılmak için gittiğini, kendilerini El Kaidenin Türkiye yapılanmasında görevli olarak gördüklerini, eylem talimatını bizzat Bin Ladinden aldıklarını..." içeren anlatımları ülkemizin karşı karşıya bulunduğu korkunç gerçeği gözler önüne sermektedir. Bu gerçek iyi algılanmaz ve gerekli önlemler alınmazsa çok acı olayların yaşanması kaçınılmaz gözükmektedir.

Terör belası, Türkiye için yabancı değildir. Doğu ve Güney Doğu bölgemizde otuz bin insanımızın ölümüne, yüz binlerce insanımızın yaralanmasına, sakat kalmasına, binlerce ailenin yerinden, yurdundan, köyünden, kentinden, uzaklaşmasına, ulusal ekonominin milyarlarca dolar kaybına

neden olan ayrılıkçı terör yanında, ülkemizin aydınlık yüzleri olan kimi güzel insanlara (Uğur Mumcu, Muammer Aksoy, Bahriye Üçok, Çetin Emeç, A. Taner Kışlalı ve benzeri) yönelik karanlık güçlerin temsilcilerinin gerçekleştirdikleri terörist saldırıları ulusumuz unutmamıştır. Etnik terörün uzantısı olarak büyük şehirlerimizde iş merkezleri yakılmış; tren istasyonlarında bombalar patlamıştır. Kahramanmaraş'ta, Çorum'da, Erzincan'da, Sivas'ta inanç farklılıklarından kaynaklanan olaylar Türkiye'nin potansiyel riskini ve duyarlı noktalarını göstermiştir. Buna karşın politikada, eğitimde gerekli duyarlılık gösterilmemiş; "arka bahçe"lerde körpe beyinler üzerine kumar oynanmaya devam edilmiştir.

Şimdi ise uluslararası din kaynaklı terörle karşı karşıya gelinmektedir. Terörün yerli maşalarının ise nerede, nasıl yetiştiği tahmin edilebilmektedir.

Bu saldırıların benzerleri Cumhuriyet'in kuruluş yıllarında da yaşanmıştır. Teba, ümmet ve kullardan oluşan Osmanlı toplumsal yapısından, çağdaş ve özgür bireylerle yurttaşlık bilincinin oluştuğu Türkiye Cumhuriyeti toplumsal yapısına geçiş süreci kolay olmamaktadır. Hala devam etmekte olan bu çağdaşlaşma süreci, başından itibaren, ulusal ve uluslararası kimi kesimlerin rahatını kaçırmıştır. Bunlar, ulusal bilinci gelişmemiş kimi işbirlikçilerle, her fırsatta beraber hareket ederek, ülkemizi karanlık maceralara sürüklemek istemişlerdir.

Hiçbir gerekçe doğanın en saygın varlığı olan insanın öldürülmesini haklı kılamaz. Yaşadığımız XXI. yüzyılda hangi nedenle, hangi düşünceyle, hangi amaçla, olursa olsun, insana yönelik şiddet ve yıldırma hareketlerinin tümünü ifade eden "terörizm" yanında, insan yaşamını hiçe sayan "savaş" gerçeğiyle karşı karşıya bulunuyorsak insanlık bu güne kadar geliştirdiği tüm düşünce sistemlerini bir kez daha gözden geçirmek durumundadır.

Kutsal din kitapları başta olmak üzere, ulusal ve uluslararası sözleşmelerle, hak ve özgürlüklerin ifade edildiği belgelerin tümü insan yaşamını en yüce değer olarak tanımlamasına karşın, insana yönelik şiddet ve saldırıların ardı arkası kesilmemektedir.

"Barış galip gelecek" sloganı ile ilk kez Mısır'da, 29 Müslüman, Hıristiyan ve Yahudi devlet veya hükümet başkanının katılımı ile toplanan ve dönemin ABD başkanı Clinton'un açış konuşmasını yaptığı uluslararası toplantıda dile getirilen, tüm iyi niyetli mesajlara karşın, 11 Eylül 2001 günü dünya, örneği görülmemiş bir terörist saldırıyla yüz yüze kalmıştır. ABD yanında tüm dünyayı etkileyen bu saldırının nedenleri konusunda bir çok değerlendirmeler yapılmış ancak bunların içinde en güçlü tespit ve değerlendirme; "yeni dünya düzeni ya da küreselleşme" adı verilen ve serbest piyasa güçleriyle,

uluslararası sermayenin itici güç olduğu, ulusal değer ve çıkarların göz ardı edildiği, uluslar üstü çıkarlar bütününde birleşmeyi hedef alan yeni oluşuma karşı sergilenen tepkiler şeklindeki değerlendirmedir. Çünkü, bir yanda açlığın, işsizliğin, yokluğun, yoksulluğun belini büktüğü milyarlarca umutsuz insan, öte yanda sınırsız ekonomik gelişmenin ve teknolojik gelişmelerin yarattığı milyarlarca varlıklı insan. Aynı dünyayı paylaşan bu kesimlerin çatışması ve çarpışması kaçınılmaz bir gerçektir.

Bu nedenle ulusal ve uluslararası ölçekteki çelişkilerin giderilerek, sosyal adalet, sosyal güvenlik başta olmak üzere eşitlik, hakça paylaşım yanında, insan hakları, demokrasi ve özgürlüklerin tüm toplumlarda güvence altına alındığı, hukukun egemen olduğu "hukukun üstünlüğü" nün gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu konuda, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiseri Mary Robinson'un " *...tüm ülkeler terörizme karşı işbirliği yapmalı, ancak bu durum insan haklarının göz ardı edilmesi için uygun bir ortam yaratmamalıdır...*" sözleri tespit ve değerlendirmemizi doğrulamaktadır.

İnsan yaşamını hedef alan, her türlü terör eylemi yanında son kez karşı karşıya kaldığımız dinci terör eylemlerini şiddet ve nefretle kınıyoruz ve herkesin de adını vermekten çekinmeden kınamasını bekliyoruz.